

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 4 września 2023 r.

Pozycja 226

POSTANOWIENIE

z dnia 21 września 2021 r.

Sygn. akt Ts 107/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.B. w sprawie zgodności:

- 1) art. 306 § 1a, art. 426 § 1 oraz art. 465 § 1 i 2 w związku z art. 459 § 1 i 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.) „poprzez ograniczenie prawa do sądu w związku z brakiem środka odwoławczego umożliwiającego zaskarżenie orzeczenia w przedmiocie nieuwzględnienia zażalenia i utrzymania w mocy postanowienia o umorzeniu śledztwa zatwierdzonego przez Prokuratora Rejonowego, skutkujące pozbawieniem skarżącego możliwości dokonania właściwej kontroli instancyjnej poprzez zaskarżenie orzeczenia Sądu I instancji”, z art. 176 ust. 1 w związku z art. 78, art. 45, art. 77 ust. 2 oraz z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 297 § 1 oraz art. 433 § 1 i 2 w związku z art. 4 i art. 7 ustawy powołanej w punkcie 1 „w zakresie prowadzenia postępowania przygotowawczego, na podstawie którego sąd orzekł ostatecznie o prawach skarżącego naruszając zasadę rzetelnego procesu, bezstronności oraz obiektywizmu, jak również naruszając prawo skarżącego do równości wobec prawa oraz prawo do sądu”, z art. 33 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 9 kwietnia 2021 r. (data nadania) A.B. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Komenda Powiatowa Policji w W. pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w W. prowadziła postępowanie przygotowawcze dotyczące skarg złożonych przez skarżącego, osadzonego w Zakładzie Karnym, w sprawie działań na jego szkodę, w postaci:

1) kradzieży w okresie od 11 stycznia do 12 lipca 2019 r. z magazynu depozytowego Zakładu Karnego, przedmiotów w postaci dwóch grzełek elektrycznych o mocy 300W, radio-

odbiornika marki „Elta” oraz karty SIM-Era o wartości łącznej nie większej niż 500 zł stanowiących jego własność, tj. o czyn z art. 278 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, ze zm.; dalej: k.k.);

2) niedopełnienia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej Zakładu Karnego, którzy w okresie od:

a) 11 stycznia do 12 lipca 2019 r. nie zapewnili należytego nadzoru nad jego rzeczami osobistymi znajdującymi się w magazynie depozytowym, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.;

b) od 14 maja do 15 lipca 2019 r. nie zareagowali na usterkę głośnika radiowęzła w jego celi, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.;

c) 27 lutego 2019 r. odmówili mu wydania potwierdzenia nadania przez skarżącego przesyłki urzędowej, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.;

3) poświadczenia nieprawdy przez Zastępcę Dyrektora Zakładu Karnego, który w piśmie adresowanym do skarżącego z:

a) 21 czerwca 2019 r. stwierdził, iż głośnik, o którym mowa w punkcie 3, jest sprawny, tj. o czyn z art. 271 § 1 k.k.;

b) 8 kwietnia 2019 r. stwierdził, iż administracja Zakładu Karnego nie odnotowała jego prośby o informację dotyczącą jednostek penitencjarnych, tj. o czyn z art. 271 § 1 k.k.;

c) 15 marca 2019 r. stwierdził, iż skarżący nie przekazywał oddziałowemu korespondencji urzędowej, tj. o czyn z art. 271 § 1 k.k.

Postanowieniem aspiranta sztabowego Policji z 23 grudnia 2019 r., zatwierdzonym przez Prokuratora Rejonowego w W. (sygn. akt [...]; dalej: Prokurator), śledztwo w opisanej wyżej sprawie umorzono na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.; dalej: k.p.k.). Sąd Rejonowy w W. (dalej: Sąd Rejonowy) postanowieniem z 19 czerwca 2020 r. (sygn. akt [...]) nie uwzględnił zażalenia skarżącego i utrzymał w mocy powyższe orzeczenie.

Z brakiem ustanowienia w treści kwestionowanych art. 306 § 1a, art. 426 § 1 oraz art. 465 § 1 i 2 w związku z art. 459 § 1 i 3 k.p.k. mechanizmu zaskarżenia postanowienia sądu w przedmiocie nieuwzględnienia zażalenia i utrzymania w mocy postanowienia zatwierdzonego przez Prokuratora o umorzeniu śledztwa skarżący wiąże ograniczenie prawa do sądu i naruszenie prawa do zaskarżania decyzji wydanej w pierwszej instancji. Jego zdaniem doszło do pozbawienia go możliwości merytorycznego skontrolowania niekorzystnego dla niego ostatecznego orzeczenia. Uzasadniając zarzut niekonstytucyjności drugiej z kwestionowanych grup przepisów skarżący podniósł, że stosując je w jego sprawie Sąd Rejonowy naruszył powołane w *petitum* skargi postanowienia Konstytucji, gdyż „nie rozważył wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w zażaleniu skarżącego z dnia 13 stycznia 2020 r., jak również nie wskazał dlaczego zgłoszone przez skarżącego nowe wniosk[i] dowodowe nie zasługują na uwzględnienie, opierając rozstrzygnięcie w sprawie w zasadzie na wyjaśnieniach Służb Więziennych i funkcjonariuszy wskazywanych przez skarżącego jako sprawców czynów zabronionych” (s. 11 skargi).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona określone przez prawo wymagania oraz gdy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. Jako ostateczne orzeczenie skarżący wskazał postanowienie Sądu Rejonowego w W. z 19 czerwca 2020 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Rejonowego) o nieuwzględnieniu zażalenia na zatwierdzone przez Prokuratora Rejonowego w W. postanowienie z 23 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]) o umorzeniu śledztwa o czyny z art. 278 § 1, art. 231 § 1 i art. 271 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, ze zm.).

Istota zarzutów skarżącego odnośnie do art. 306 § 1a, art. 426 § 1 oraz art. 465 § 1 i 2 w związku z art. 459 § 1 i 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.; dalej: k.p.k.) związana jest z twierdzeniem, że powołane przepisy pozbawiają skarżącego możliwości wniesienia zażalenia na powołane wyżej postanowienie Sądu Rejonowego. Stosownie do art. 79 ust. 1 Konstytucji zarzut naruszenia prawa do zaskarżenia tego orzeczenia mógłby być podstawą skargi konstytucyjnej jedynie wówczas, gdyby skarżący dysponował ostatecznym orzeczeniem stwierdzającym brak możliwości jego zaskarżenia. Tymczasem, jak wynika z oświadczenia skarżącego, nie podjął on próby uzyskania orzeczenia rozstrzygającego o niedopuszczalności wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego, tj. orzeczenia, którego przedmiot odnosiłby się do treści omawianego zarzutu. Na marginesie podkreślić należy, że waloru ostatecznego orzeczenia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji, nie ma w szczególności doręczone skarżącemu wraz z postanowieniem Sądu Rejonowego pouczenie o jego niezaskarżalności (zob. np. postanowienie TK z 14 marca 2000 r., Ts 65/99, OTK ZU nr 2/2000, poz. 74). Pouczenie takie nie jest bowiem władczym rozstrzygnięciem odnoszącym się do sfery praw lub wolności skarżącego, lecz ma charakter wyłącznie informacyjny.

3. W uzasadnieniu zarzutu niekonstytucyjności art. 297 § 1 oraz art. 433 § 1 i 2 w związku z art. 4 i art. 7 k.p.k. skarżący wskazał, że „Sąd Rejonowy w W. stosując powyższe przepisy naruszył art. 33 ust. 1 Konstytucji albowiem Sąd ten w szczególności nie rozważył wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w zażaleniu skarżącego nowe wniosk[i] dowodowe nie zasługują na uwzględnienie, opierając rozstrzygnięcie w sprawie w zasadzie na wyjaśnieniach Służb Więziennych i funkcjonariuszy wskazywanych przez skarżącego jako sprawców czynów zabronionych” (s. 11 skargi). Jednocześnie skarżący nie sformułował żadnych zarzutów w stosunku do podstawy normatywnej kwestionowanego orzeczenia. Tak określony przedmiot skargi konstytucyjnej wykracza poza zakres właściwości Trybunału Konstytucyjnego, wynikający z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Przedmiotem postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w trybie skargi konstytucyjnej nie są bowiem akty stosowania prawa, a Trybunał Konstytucyjny nie pełni funkcji kolejnej instancji odwoławczej (zob. np. postanowienie TK z 29 listopada 2010 r., sygn. SK 8/10, OTK ZU nr 9/A/2010 poz. 117). Trybunał Konstytucyjny jest sądem prawa, a nie organem sprawującym nadzór judykacyjny nad sądami. Natomiast wskazanie przez skarżącego konkretnego orzeczenia sądowego lub innego rozstrzygnięcia stanowi wyłącznie warunek rozpoznania zarzutów niekonstytucyjności podstawy prawnej tego orzeczenia lub rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe, Trybunał stwierdza, że skarga nie odpowiada warunkowi określonemu w art. 53. ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK. Z tego względu należało odmówić nadania jej dalszego biegu (art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK).

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia.